

صعود دانشگاه‌های ایران به روایت رتبه‌بندی لایدن

واحد علوم و تحقیقات امسال رتبه ۶۳۸ و سال گذشته رتبه ۶۵۸ را به خود اختصاص داد که نشان می‌دهد

نسبت به سال گذشته ۲۰ پله صعود کرده است

صفحه ۴

۲ مطالبه راهگشای رهبری از تشکل‌های دانشجویی

دیدارهای دانشجویی رهبر انقلاب به واسطه مخاطب خاص و عدم تکرارش در طول سال، فرصتی برای محک فعالیت‌های دانشجویان و طرح دستور کارهای جدیدی برای جنبش دانشجویی است. در همین دیدار اخیر اشاره مستقیم رهبری به چند مورد از فعالیت‌های دانشجویی نشان از اطلاع و پیگیری مستمر ایشان نسبت به اوضاع و احوال دانشجویان دارد. براساس همین نگاه موشکافانه، قسمتی از بیانات رهبر انقلاب در دیدارهای دانشجویی به بیان توصیه‌ها و البته مطالبات رهبری از فرزندان خود اختصاص می‌یابد. رهبر معظم انقلاب اسلامی در آخرین دیدار خود با دانشجویان به سه مورد از اقدامات تشکل‌های دانشجویی در طول سال گذشته اشاره داشته و ضمن تأیید آن خواستار تداوم چنین فعالیت‌هایی در مجموعه‌های دانشجویی شدند. از سوی دیگر، هفت مطالبه و دستور کار جدید به دانشجویان یادآوری کردند که در این نوشتار به اختصار به بیان این ۱۰ نکته می‌پردازیم.

مشروح گزارش را در صفحه ۵ بخوانید

آمار دانشجویان بین‌المللی و درآمد سالیانه حاصل از آن در سال ۲۰۱۸			
نام کشور	درصد پذیرش دانشجوی خارجی	تعداد دانشجوی خارجی	درآمد سالیانه از دانشجویان خارجی
آمریکا	۱۹ درصد	یک میلیون	۳۹ میلیارد دلار
انگلیس	۱۰ درصد	۴۴۲ هزار و ۸۳۵	۲۵ میلیارد دلار
استرالیا	۸ درصد	۵۲۵ هزار و ۵۴	۲۴ میلیارد دلار
فرانسه	۷ درصد	۳۲۴ هزار	۵/۲ میلیارد دلار
ژاپن	۳ درصد	۳۰۰ هزار	۲/۳۰۶ میلیارد دلار
ایران	یک درصد	۴۰ هزار	نامشخص

«فرهیختگان» تأثیر بهبود جذب دانشجویان خارجی را

در رونق بخش اقتصادی کشورها بررسی می‌کند

درآمد ۵ کشور دنیا از دانشجویان بین‌المللی ۲۵ درصد GDP ایران

صفحه ۶ را بخوانید

«سفره مهر بانی»

واحد الکترونیکی دانشگاه آزاد

صفحه ۵

صفحه ۵

صفحه ۵

آغاز مرحله دوم کنکور

دکتری ۹۸ از ۷ خرداد

انتقاد اساتید دانشگاه به روحانی

از عدم تشکیل جلسات شورا

۹ دانشگاه

دکتر طهرانچی در برنامه گفت‌وگوی ویژه خبری:

اقتصاد دانش‌بنیان به شدت به افزایش ظرفیت آموزش عالی بستگی دارد

دکتر محمد مهدی طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی در برنامه گفت‌وگوی ویژه خبری که از شبکه دوم سیما پخش شد، به تشریح برنامه‌های پیش روی دانشگاه آزاد اسلامی پرداخت. وی با بیان اینکه ظرفیت پذیرش در مقطع دکتری دانشگاه آزاد اسلامی همانند سال گذشته نزدیک به ۱۰ هزار نفر در دوهزار و ۳۰۰ رشته محل است، گفت: «از بین این داوطلبان، افراد واجد شرایط وارد مرحله مصاحبه شده و پس از قبولی، پذیرش می‌شوند. ظرفیت دوره دکتری دانشگاه آزاد اسلامی به‌طور جدی کم نشده و قانون‌مداری سربلوه‌این دانشگاه است.» وی در پاسخ به این سوال که عده‌ای معتقدند جذب دانشجو در مقطع دکتری زیاد و متناسب با نیازهای کشور نیست و دانش‌آموختگان صرفاً به‌دنبال مدرک هستند، اظهار داشت: «اگر دانشجوی دکتری را فقط برای نظام آموزش عالی جذب کنیم، حق با شماست، اما اقتصاد دانش‌بنیان وابستگی جدی به گستردگی دوره دکتری دارد و اگر دوره دکتری را پیشرو در اقتصاد دانش‌بنیان بدانیم که می‌تواند پیرامون خود حلقه‌هایی را تشکیل دهد، به‌هیچ‌عنوان جذب دانشجو زیاد نیست.»

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی ادامه داد: «آمریکایی‌ها در دوره‌ای، جذب دانشجو در مقطع دکتری را کاهش دادند، اما دوباره به حالت قبل بازگشتند. چین و هند نیز دانشجویان مقطع دکتری خود را افزایش دادند. اقتصادهای جدید مثل دانش‌بنیان به‌شدت به افزایش ظرفیت آموزش عالی بستگی دارد.»

دکتر طهرانچی با بیان اینکه این رویکرد که دانشجوی دکتری فقط برای شغل هیات‌علمی تربیت می‌شود اشتباه است، گفت: «اگر دانشجویان مقطع دکتری را به‌منظور تربیت فناوری‌ان و پژوهشگرانی که اقتصاد دانش‌بنیان را حمایت می‌کنند و کارآفرینی را ارتقا می‌دهند جذب کنیم، راه درستی را در پیش گرفته‌ایم.» عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی درخصوص حذف برخی رشته‌محله‌ها گفت: «وقتی ظرفیت هر رشته‌ای کمتر از چهار برابر میزان قبولی باشد، رشته‌های تحصیلی به‌طور اتوماتیک، از کنکور و آزمون حذف می‌شوند. وقتی بین مردم مطلوبیت رشته‌ای از بین می‌رود، آن رشته بدون کنکور می‌شود و چون کنکور یک فضیلت است، در نتیجه حذف‌شدن رشته از آزمون ورودی، این ذهنیت را به وجود می‌آورد که آن رشته دیگر جایگاهی ندارد و خوب نیست. این موضوع اثرات بسیار منفی‌ای در آینده کشور می‌گذارد.»

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی با اشاره به حذف رشته‌های کشاورزی از کنکور در دانشگاه آزاد اسلامی و دولتی تصریح کرد: «غذا و کشاورزی از رشته‌های بسیار جدی هستند که

به‌شدت فناوری در آن نقش بازی می‌کند و در آینده کشور تأثیرگذارند. حداقل پنج‌میلیون خانوار به‌طور مستقیم از کشاورزی ارتزاق می‌کنند.»

نیازمند تحول کارآمدسازی در رشته‌های کارشناسی هستیم

وی ادامه داد: «هفت‌هزار دانشجو در رشته‌های کشاورزی در دانشگاه آزاد اسلامی مشغول به تحصیل هستند که از این تعداد ۳۰۰ دانشجو رشته‌های مربوط به باغبانی دارند. علت عدم تمایل دانشجویان به تحصیل در رشته‌های علوم کشاورزی این است که این علوم برای مزرعه و گلخانه طراحی نشده‌اند، ما نیازمند یک تحول کارآمدسازی علاوه‌بر کیفیت‌بخشی در حوزه رشته‌های کارشناسی به‌خصوص کشاورزی هستیم.»

عضو هیات‌امنای دانشگاه آزاد اسلامی با تأکید براینکه کنکور باید حذف و روند بی اعتبار کردن رشته‌ها از طریق حذف کنکور اصلاح شود، افزود: «واقعیت این است که درصورت ادامه این روند در آینده در بسیاری از رشته‌های اصلی بحران تخصصی خواهیم داشت و این به‌عنوان یک هشدار جدی مطرح است.»

علوم پایه سرمایه کشور است

دکتر طهرانچی خاطرنشان کرد: «علوم پایه در دانشگاه آزاد اسلامی تقریباً برچیده شده و در دانشگاه دولتی نیز تنها متقاضی آن کم شده، بلکه تراز دانشجویان نیز کاهش یافته است. این اتفاق سم مهلکی برای آینده علمی کشور است، چراکه علوم پایه سرمایه کشور است.»

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی ادامه داد: «ما موظفیم در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و معاونت علمی و فناوری مشاغل را خلق کنیم که آینده شغلی جوانان تأمین شود. قدری نسبت به تبیین آینده رشته‌ها نادرست عمل کرده‌ایم.»

وی به تشریح دلایل تمایل افراد به تحصیل در رشته‌های علوم پزشکی و عدم تمایل و بی‌ رغبتی به تحصیل در رشته‌های علوم کشاورزی پرداخت و گفت: «اگر در رشته‌های علوم کشاورزی دانشجویانی برای کار در گلخانه، سرمایه‌گذاری و خلق درآمد تربیت کنیم، قطعاً افراد برای تحصیل در این‌گونه رشته‌ها تمایل نشان می‌دهند.» دکتر طهرانچی به ایده دانشگاه جوار صنعت اشاره و تصریح کرد: «به همین منظور با اتحادیه‌های مختلف صنعتی وارد بحث و تعامل شدیم تا دانشجویان از همان ابتدای تحصیل وارد کارخانه‌ها شده و ضمن تأمین آینده شغلی، برای آن صنعت تربیت شوند. در برخی رشته‌ها که شغل محور هستند، به‌جای علم‌محور باید

فناوری محور و تغییرات جدی در آنها اعمال کنیم.» عضو هیات‌امنای دانشگاه آزاد اسلامی با تأکید بر اینکه سیاست افزایش دانشجو در اغلب کشورهای پیشرفته دنبال می‌شود، اظهار داشت: «از سال ۱۹۹۵ تا ۲۰۱۵ رشد آموزش عالی پنج‌برابر رشد جمعیت شد، یعنی تعداد دانشجویان از ۶۰ میلیون نفر در سال ۱۹۹۵ به ۱۷۰ میلیون نفر در سال ۲۰۱۵ رسید. این به این معناست که سمت و سوی دنیا، افزایش ظرفیت آموزش عالی است.»

وی ادامه داد: «در کشورهای توسعه‌یافته نسبت جمعیت ۱۸ تا ۲۴ سال که وارد آموزش عالی می‌شوند ۵۱ درصد است. در ایران در دو سال پیش به ۴۸ درصد رسیدیم، اما با اعمال سیاست‌های کاهش دانشجو، این رقم به ۴۳ درصد رسیده است، یعنی به‌جای اینکه به ۵۱ درصد جمعیت جوان در کشورهای توسعه‌یافته که می‌خواهند رهبری اقتصاد دانش‌بنیان را برمبنای آموزش عالی در دست بگیرند نزدیک شویم، دور و فرصت را از خود سلب کرده‌ایم.»

کارآمدسازی مشکل جدی در نظام آموزش عالی کشور است

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی کارآمدسازی را مشکلی جدی در نظام آموزش عالی کشور دانست و افزود: «بالتر از کیفی کردن، کارآمدسازی آموزش عالی را به‌عنوان مشکل جدی می‌بینیم. بین GDP و رشد اقتصادی و رشد آموزش عالی همبستگی جدی وجود دارد و کاملاً اثبات‌شده است. متأسفانه رویه‌ای را دنبال می‌کنیم که خلاف برنامه ششم است. باید تحول و صیرورت درونی که سال گذشته مقام معظم رهبری در جمع اساتید مطرح کردند، در دانشگاه داشته باشیم.» عضو هیات‌امنای دانشگاه آزاد اسلامی با بیان اینکه شهریه متغیر پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد و رساله‌های دکتری از امسال به فعالیت‌های پژوهشی اختصاص می‌یابد، گفت: «این تدبیر در راستای افزایش کیفیت در آموزش و پژوهش و حل مسائل و چالش‌های کشور توسط دانشجویان دکتری اتخاذ شده است.» عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی درباره تعداد صندلی‌های خالی در دانشگاه آزاد اسلامی اظهار داشت: «سالانه بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ هزار دانشجو در مقاطع کاردانی و کارشناسی کاهش می‌یابد، درواقع بین ۲۰۰ تا ۲۵۰ هزار دانشجو نسبت به دو سال گذشته کاهش داریم.» وی با اشاره به اینکه براساس قانون مصوب مجلس شورای اسلامی، دولت باید هزینه ۸۰ هزار دانشجو را تقبیل کند، از بدهی ۱۵۰۰ میلیاردی دولت به دانشگاه آزاد اسلامی خبر داد و گفت: «نزدیک به ۱۵۰ واحد دانشگاهی کوچک داریم که دخل و

خرج‌شان با هم هماهنگ نیست یا به‌عبارتی، نسبت کارمند به دانشجو بالای یک به ۵۰ است.» دکتر طهرانچی ادامه داد: «با جابه‌جایی و به‌کارگیری نیروی انسانی در حیطه دانش‌بنیان و مدارس می‌خواهیم بخشی از هزینه‌های واحدهای زبان‌ده را جبران کنیم.»

کمترین افزایش شهریه شامل واحدهای مناطق محروم و کم‌برخوردار می‌شود

دکتر طهرانچی درخصوص سازوکارهای افزایش شهریه اظهار داشت: «با توجه به‌اینکه بین ۱۸ تا ۲۰ درصد افزایش حقوق کارکنان به روش مجلس شورای اسلامی را خواهیم داشت که بخش قابل توجهی از بودجه ما را دربر می‌گیرد و از طرفی هم سبد اقتصادی مردم به‌خاطر تورم کوچک شده است، سعی می‌کنیم افزایش شهریه را متناسب با رشته‌ها، شهرهای مختلف و مناطق محروم با یک مدل کاملاً متنوع اعمال کنیم. درواقع بین ۱۲ تا ۱۶ درصد افزایش خواهیم داشت.»

اجرای طرح پایش و احصای چالش‌های ملی

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی با بیان اینکه نظام پایان‌نامه را در کل کشور یکپارچه کردیم و طرح پژوهشی علاوه‌بر مسائل ملی، وارد چالش‌های منطقه‌ای نیز شده است، گفت: «به‌عنوان مثال در دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، اعضای هیات‌علمی و صنعتگران بلر بر ۶۲۰ موضوع پژوهشی از صنعت چرم و کفش و در واحد یزد نیز ۱۴۰۰ موضوع از صنعت نساجی احصا کرده‌اند.» وی ادامه داد: «نزدیک به ۱۰ هزار زمینه پژوهشی در طرح پایش احصا و بارگذاری شده و اساتید در حال انتخاب موضوعات برای راهنمایی پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویی هستند. همچنین از مهر ۹۸ دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی برای پایان‌نامه و رساله‌های خود از ۱۰ هزار زمینه پژوهشی که همه مساله‌محور هستند، موضوع انتخاب‌می‌کنند.»

جدی گرفتن مسئولیت اجتماعی رویکرد اساسی دانشگاه آزاد اسلامی است

وی با تأکید بر اینکه دانشگاه آزاد اسلامی یک شبکه دانشگاهی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی است، گفت: «این دانشگاه برخلاف دانشگاه نخبگان، یک دانشگاه مردمی و در همه کشور گسترده است و در همه شهرها دانش‌آموختگان دانشگاه آزاد اسلامی مسئولیت‌های شهری را عهده‌دار هستند. مسئولیت اجتماعی دانشگاه در رشد و توسعه منطقه‌ای و برخورد با مسائل بسیار جدی است.» دکتر طهرانچی جدی گرفتن مسئولیت اجتماعی را رویکرد

اساسی دانشگاه آزاد اسلامی عنوان کرد و افزود: «پس از وقوع سیل قرارگاه‌های جهادی دانشگاه آزاد اسلامی در استان‌های گلستان، لرستان و خوزستان تشکیل و خدمات مختلفی ازجمله پزشکی، عمرانی و... به مناطق سیل‌زده از سوی این دانشگاه ارائه شد. رسالت دانشگاه آزاد اسلامی فراتر از یک دانشگاه نخبگانی که صرفاً فعالیت علمی انجام می‌دهد، است.»

تعریف نظام یکپارچه برای مدیریت مجلات

وی ادامه داد: «در حال بررسی هیات تحریریه ژورنال‌ها و تعریف نظام یکپارچه برای مدیریت مجلات هستیم. زمینه‌های چاپ را متناسب با رشته‌های مقطع دکتری تنظیم و فصلنامه را به ماهنامه تبدیل می‌کنیم.» عضو هیات‌امنای دانشگاه آزاد اسلامی اظهار داشت: «چاپ مقاله دانشجویان در مجلات خارجی خوب است، اما نباید عدم چاپ آنها اختلالی در نظام دکتری ایجاد کند. دانشجویان می‌توانند مقاله دوم را در جامعه علمی یا نشریات داخلی یا بین‌المللی چاپ کنند.» عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی تحمیل واحدهای اضافی از سوی برخی واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی را عدم تناسب و پیوستگی رشته‌ها دانست و افزود: «در حال بررسی به‌منظور کاهش واحدهای درسی اضافی هستیم.»

وی درخصوص بیمه تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی اظهار داشت: «این بیمه سنتی است که از گذشته وجود داشته و پرداختی افراد یک‌پنجم بیمه‌های معتبر است. در حال طراحی مدل جدیدی در این زمینه هستیم.» دکتر طهرانچی درخصوص نحوه به‌کارگیری مدیران در دانشگاه آزاد اسلامی گفت: «بنده تا قبل از ورود به این دانشگاه از امکانات و استعدادهای برتری که در دانشگاه آزاد اسلامی وجود داشت، مطلع نبودم. این دانشگاه یک سرمایه ملی است. همه همکاران بنده سابقه مدیریتی در سطوح عالی دارند و برای کار جهادی وارد این دانشگاه شده‌اند.»

ایجاد شعبه دانشگاه آزاد اسلامی در عمان

عضو هیات‌امنای دانشگاه آزاد اسلامی از ایجاد شعبه در عمان خبر داد و افزود: «به‌زودی در این کشور شاهد افتتاح راه‌اندازی واحد دانشگاهی خواهیم بود و طی تعاملاتی که با وزرای علوم سوریه و عراق داشتیم، مقرر شد آزمایشگاهی مشترک در این دو کشور تاسیس شود.» دکتر طهرانچی ادامه داد: «دانشجویان زیادی از عراق، سوریه، افغانستان و... در دانشگاه آزاد اسلامی داریم و تعداد دانشجویان خارجی از ۱۰ هزار به بیش از ۱۱ هزار نفر افزایش یافته است.»